

קנח באר הגולה

הלכות מגלה סימן תרצא תרצב

ק פירוש רש"י ותוספות ופירוש הר"ן ופירוש הרמב"ם ר סימני דברי יונתן י"ט ועם פתוסות ש סימני דברי יונתן י"ט ועם ת פירוש רש"י וכו' פסוק הר"ן והרמב"ם ורמב"ם א אוקימתא דרבא ע"פ (*) (פירוש) הי' קנחי בין הקטובים נראה ה' אכל לכתולה אין להקביל קו' דקנחה ספורי' דפרק ד' הקלה היא פסולה ו' הי' דוקא ל' שבו ו' טור ע"פ ד' רש"י א' בתשובה ה' אכל לכתולה אין להקביל קו' דקנחה ספורי' דפרק ד' הקלה היא פסולה ו' הי' דוקא ל' שבו ו' טור ע"פ ד' רש"י א' בתשובה

בה שלשה חוטי גידים, בשנה, ובלבד שהיה משלש. ומפני שיש בו פרושים שונים לצריך לצאת ידי כלם, ונעשה שלש תפירות (כא) בראשה ושלש בסופה ושלש באמצעיתה ותפירה אחת בחלק הרביעי מצד זה ותפירה אחת (כב) בחלק הרביעי שמצד האחר: הגה ואם אין לו גידין יותר, מוטב לתפר הנשאר בחוטי פשתן מלהניקה בלא תפירה (והנהגות מיימתי פרק ב וכליכו). אכל אם יש לו גידין יתפר בלה בגידין, והתפירה תהיה מבחוץ ולא מבפנים (ובני יוחסין נ"י ח"ב בשם מסכת סוהרים): ז' יצריך להניח שומר בראש היריעה ובסופה בשתופרם יחד, ובמשהו כגי: ח' שאין קורין (ט) * בעבור במגלה המתוכה (כג) בין המתוכים, ואם קרא לא יצא, *אלא אם כן היתה (כד) * יתרה על שאר היריעות או הסכה קרי שיהא לה הסר; אכל * (ס) הנהיך קורא בה בראשונה או יתרה ויוצא בה ירי הוכתו, ונדוקא ששהיה כתובה בגליון כספרותיה: ט' ימגלה (כה) ששהיה (ט) יקודה, וכן אם כתב בה בנה הראשון (י) (כו) ברכות ופיוטים, *אינה נפסקת בכף: י' אם אין מגלה כשנה, יקורים אותה (יא) (כו) בחמש בלא ברכה: י"א אם קרא במגלה גזולה, (כת) יצא: הגה ואם מקריבים עליה, עין לעיל סימן תרמט [*] (כט) לענין לולב הפסול, (ל) והוא הדין כאן:

תרצב דיני ברכות המגלה, וכו' ד' סעיפים:

א * תקורא את המגלה מכורף לפניה שלשה ברכות, על מקרא מגלה וישעשה נסים' תוספות וכו' בס' רש"י בתשובה מדין השופר נהגול ונתבאר בסימן תפ"א מהא דרב שלח מנלך כ"א

באר היטב

בא לפניו במגלה שהיה פתחים צורת בני הפן בחצי הדף איש בראש שיטה וצורת כסוף שיטה אלא שאינו כסוף הפא ופסל אותה, ע"ש. וקנחת ורדים תאחי' כול ד סימן יב כתב דקשנה, ע"ש: (ב) קצבחר. וכל עשיה מקרי צבור, טור: (ט) יקודה. ואי ליכא מי שידוע לקרות בטעמים בע"פ מתר לכתב הטעמים במגלה ולקרוף עליה, קארשכע דף קט. וכתב המ"א: ונ"מ ג"ל דאם אין השעמים במגלה מתר לקרות בלא טעמים, כמ"ש ססי קמ"ב: (י) ברכות. והכתולה לא יכתב ברכותיה בה, הגה"ט ומרדכי וקוביש, וכו' כ' השפ"ז, מ"א: (יא) בחמש. ונדוקא שישעשו בגלילה כמ"ש סימן קנ"ג, אכל בחמש שלנו לכ"ע לא יצא, ב"ח וכהגמ"ט, מ"א:

שערי תשובה

פולית, ע"ש. ושם מבאר דגם יש למנע לכתולה מה שכותבין רמזי שם הקדוש ברו"ח או בס"ת באותיות גדולות, ע"ש והשערי אפרים ובסתרישערים שם. וע"ש בשם מח"ב שכתב בשם ורע"א, במגלה שלא כתב בעמיד האמורן כ"א א' ד' שישות ולא קור בסוף הדף ולא סו"ס באמצע שיטה, קשנה לקרות בה לכתולה, ע"ש ועין בבר"י בשם סה"מ אם היתה מגלה כתובה למפרע לא יצא, ומכ"כ הל' קנחין בפרק: [*] לענין לולב הגזול. כצ"ל. ועין פפ"ח סימן תקפ"ו שכתב לענין שופר חול דמכורף ולידה ה"ה פאן, דוקא דין מגלה נלקח מדין שופר קנה, אף בבר"י כתב בשם המאירי שיש מחשבים במגלה אף שמכשירים כשופר, ע"ש. והל"מ דאף המכשירים במגלה ע"פ ג' נעב משופר שלא לקרוף, אלא דבבר"י כ' שצריך טעם לפה גרע מגלה משופר, י"מ ר"ת שאין לקרוף לא במגלה ולא כשופר דסק ברכות להקל, ואם הבגלים של השופר אי' המגלה שם בכה"כ אין גזל והוא טהור לצאת ג"כ בברכה אין כאן כ"ע בנה פ"ל:

באר היטב

תכלין כששגורות בפיו. הסם משום דמצוי הוא לכלי עלמא להיות שגורות מה שאין כן במגלה, פן מוכח במרא: * ומפני שיש בו פרושים שונים. ורש"י פרש שמחלק לר' חלקים את ארץ היריעה, והנהגות הפירה אחת למעלה כסוף רביעי והשניה כסוף חציה והשלישית בחלת הרביעי של צד מטה. והר"ף פרש 'משלשין' פשוטו, שנים בשני ראשי היריעה ואחת באמצע מפש, והרמב"ם פירש 'משלשין', ב' תפירות בראש היריעה (ג) בסופה (ג) באמצעיתה, וכשעשה קצת המספר יצא ידי כלם: * בעבור. * טור"א וכן פירש, דנדוקא פזמן שאין קורין את המגלה אלא בעבור, והנהגות שלא זמנה"ג, דבני פרטימי נשא, לכן מגלה המתוכה בין המתוכים ח"כא פרטימי נשא לא יצא, אכל בזמנה לא טישוין להא דמתוכה בין המתוכים, עין שם: * הנהיך קורא בה. טש"פ אף לכתולה, אף שיש לו מגלה מתוכה לכה"כ וכול לקרות פ"ו (פמ"ג), אכל הר"ף והר"א ושומר פתבו יצא ובאר הגר"א:

משינה ברוחה

תבת 'עשנת' [ב"ן]. ובדיעבד (י) אם לא קארף קרי"ו ד' יונתא, (יא) וכן אם כתב אחר תבת 'עשנת' עוד שישות, פשר. (יט) ניש מחמירין בשכתב (כ) אחר תבת 'עשנת' עוד שישות. ועין בשערי אפרים סימן נה כתב, דאם יש שם מגלה אחרת הוה מתוכה קדינה אין לקרות כזו לכתולה בעבור, דאם לא שיש טוח צבור להמתין עד שיעבאו המתוכה קדינה, וכולים לקרות כזו: ו' (כא) בראשה. של קל וריעה ויריעה. ועין בס"ת ארם שכתב, דאם תפונה בלה בגידין אין צריה לזקוק כמה תפירות: (כב) בחלק הרביעי. כי צריך לשער היריעה פאלו חלק לארבעה חלקים: ח' (כג) בין המתוכים. הטעם, ולא הוי (כד) פרטימי נשא, דמתניו בקורא במקרא, משום הכי ביחיד כשר דבלאו הכי ליכא פרטימי. וכל בי עשנה (כז) מקרי צבור: (כז) יתרה וכו'. הנהגות, (כח) שיהיה ארבה משאר חלקים למעלה או למטה, או חסרה, ועל ידי זה יש לה הדר לעצמה: ט' (כה) שיהיה יקודה. ואי ליכא מי שידוע לקרות בטעמים במגלה ולקרוף עליה, דלא גרע מנקודת. ומכל מקום אם אין הטעמים במגלה (כט) מתר לקרות בלא טעמים, כמ"ש ססי קמ"ב: (כו) ברכות. ולכתולה (ט) לא יכתב ברכותיה בה: (כא) בחמש. ונדוקא שישעשו בגלילה, אף שיש לו מגלה מתוכה לכה"כ וכול לקרות בלא ברכה, שלא חשפת תורת מגלה: (כב) יצא. דאין גזל בקולה: (כט) לענין לולב הפסול. צריך לומר לענין לולב הגזול: (ל) והוא הדין כאן. ועין בספרי מגדים דאפילו אם קנאו בשנוי מעשה וכדומה"ג אפילו הכי לא יברך: (כז)

שער הציון

(י) מגן אברהם: (יא) גנות ורדים, הובא בכ"ז היטב: (יט) שני כנסת הגדולה, הובא בפ"ו ח"ד: (כ) אכל ב"ו ד' יונתא נראה שכתבתי אין להתמיר דייצבו, וכדעת המגן אברהם, אחרי דבלאו הכי יש אומרים דהנהגות בקראתה. ובספרי מגדים משמע דאף בנה יש להחמיר, ולא נהינא: (כא) פוסקים: (כב) מגן אברהם בשם הטור: (כג) רש"י: (כד) בארשבע והגן אברהם: (כז) מגן אברהם: (כח) פוסקים: (כט) פוסקים:

הַלְבוּת מְגִלָּה סִימָן תַּרְצָב

ביאורים ומוספים

סִימָן תַּרְצָב

דִּינֵי בְרָכוֹת הַמְגִלָּה

[משנ"ב ס"ק א]

גם על משלוח מנות וקטורת פורים וכו', אם אָבַל קָרָא אֶת הַמְגִלָּה⁽²⁾ וכו', לְהוֹצִיא בָרִים בְּבִרְכַת 'שְׁהַחֲיִינוּ'⁽³⁾.

(1) ובטעם הדבר שלא הזכיר לכוון בברכת 'שהחיינו' גם על מצות מתנות לאביונים, כתב בשו"ת תשובות והנהגות (ח"א סי' תד) שהואיל וגם כל השנה חייב במצות צדקה, ולא ניכרת המצוה ששמה בה, לכן אין ברכת 'שהחיינו' על כך, ובשו"ת בצל החכמה (ח"ו סי' פא) ביאר שיש הסוברים [כן כתב בסידור היעב"ץ ובסידור שורש העבודה (שער יב פ"ו)] שיש לקיים את מצות מתנות לאביונים קודם התפילה, נמצא שכשהוא מברך 'שהחיינו' כבר קיים את מצות מתנות לאביונים ואך הוסיף, שלמעשה העולם אינם מודקקים לתת מתנות לאביונים קודם התפילה, ואכן, הפמ"ג (אי"א ס"ק א) כתב שיכוון בברכת 'שהחיינו' גם על מתנות לאביונים, וכן כתב החי"י אדם (כלל קנה סכ"ז) והקצושיע (סי' קמא ס"ב).

(2) ולקמן (סי' תרצו ס"ק יב) כתב בשם שו"ת בנין עולם (סי' לה) שאָבַל יקרא את המגילה בבית הכנסת רק כשאין שם אחר שיהיה לקרוא כראוי בנקודות ובטעמים ובדקדוק האותיות וראה בשע"צ להלן (ס"ק ו) שדעת הריטב"א שהקורא עצמו חייב לברך את הברכה שלפניה.

(3) וכן לענין הדלקת נר חנוכה ביום הראשון בבית הכנסת, כתב לעיל (סי' תרע"א ס"ק מד) שאָבַל לא ידליקנו, משום שלא ראוי שיברך 'שהחיינו', כי ניכר שזו עת שמחה לציבור, ובשע"צ לעיל (סי' תקפ"א ס"ק יא) ביאר שאָבַל לא יברך 'שהחיינו' [על נר חנוכה בבית הכנסת], מפני שצריך שמחה יתירה בשעת ברכת 'שהחיינו', אכן, בשקורא מגילה לעצמו יברך 'שהחיינו', וכן לענין נר חנוכה, כתב לעיל (שם) שמוברך 'שהחיינו' כשמדליק בביתו, וכן כתב לעיל (סי' תקנ"א ס"ק צד) שאָבַל מברך 'שהחיינו' על פרי או מלבוש חדש, ומה נקרא אָבַל לענין זה, כתב בשע"צ לעיל (סי' תרע"א ס"ק ט) שהוא תוך י"ב חודש על אביו ואמו, או תוך ל' על שאר קרובים.

והגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה פורים פ"ט דבר הלכה אות יא) תמה מדוע אינו נחשב כאבלות בפרהסיא כשהאָבַל קורא את המגילה בבית הכנסת ואחר מברך במקומו, שהרי ניכר שעושה בן משום אבלות, ומבואר ברמ"א לקמן (סי' תרצו ס"ד) שבפורים אין נוהגת אבלות בפרהסיא. ומה שנהגו העולם למעשה שבעל קורא שהוא אָבַל מברך גם את ברכת 'שהחיינו', ראה בשו"ת בנין עולם (סי' לה), הובא לקמן סי' תרצו ס"ק יב לענין הקריאה עצמה לאבל ובשו"ת תשובה מאהבה (ח"ב סי' רפ"ו) ובשו"ת מנחת אלעזר (ח"ב סי' לב) ובמשמרת שלום (סי' נ ס"ג), וכן כתב הגשר ההיים (ח"א פכ"ג ס"ד אות ז) ובלוח אי"י בשם האדר"ת, וכן צידד הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה שם), וכן דעת הגר"ש אלישיב (אשרי האישי ח"ג פמ"ג אות כו), וכן כתב בשו"ת שבת הלוי (ח"ט סי' קמ"ו).

[משנ"ב ס"ק ב]

וביום אינו חוזר ומקריא⁽⁴⁾ וכו', דְּהָרִי כָּבֵד בְּרַחֲמֵי בְּיָלְהָה⁽⁵⁾ וכו', דְּעֵקֶר מִצְוֹת קְרִיאָתָהּ בַּיּוֹם הַזֶּה⁽⁶⁾ וכו', וְעֵינֵי בְּשִׁעְרֵיהֶן שׁוֹבְהִים⁽⁷⁾.

(4) והנהגה כדעת השו"ע ושומע קריאת המגילה ביום במנין שמברכים 'שהחיינו' כדעת הרמ"א, דעת הגר"י קרליץ (שלמי תדה פורים עמ"ר ר"י) שיענה אמן, כיון שזו מחלוקת ראשונים אם מברכים 'שהחיינו' ביום, והשו"ע שפסק לא לברך הוא מחשש ברכה לבטלה, אבל אם נמצא במקום שמברכים יענה, וכן דעת הגר"ח

קניבסקי (אגרת הפורים פ"ג הע"ג), מאדוך, דעת הגר"ש אלישיב (בלילה ההוא עמ"ר ד) שלכתחילה לא יענה אמן, כיון שלפי מנהגו שאין מברכים 'שהחיינו' ביום, עניית אמן על ברכה זו היא הפסק בין הברכה לקריאה, וגם היא עניית אמן לבטלה.

(5) ומה שלדעת השו"ע חוזר ומברך ברכת 'שעשה נסים' ביום אף שכבר בירך בלילה, ביאר בשו"ת אגרות משה (ארו"ח ח"א סי' קצ) שלענין ברכת 'שעשה נסים' לכל הדעות הברכה שבירך בלילה אינה מועילה לגבי היום, כיון שעיקר פירוסם הגט הוא ביום, וכן לענין ברכת 'שהחיינו' סובר השו"ע שכיון שבירך בשעת התחלת מצות קריאת המגילה, יוצא בזה ידי חובה על כל מעשה המצוה של קריאת המגילה שיהיה בהמשך [אף שלא הגיע עדיין זמן עיקר המצוה, וכמו שאם בירך 'שהחיינו' בשעת עשיית הסוכה, יוצא ידי חובה למרות שבירך קודם סוכות].

(6) ומטעם זה שעיקר הקריאה היא ביום, כתב לעיל (סי' תרפ"ח ס"ק יב) שפרזו או מוקף בן יומו נקבע לפי המקום בו הוא נמצא בתחילת היום. וראה גם שם (ס"ק ב וסי' תרפ"ו ס"ק ג) במה שכתבנו שם, הוסיף השע"צ (ס"ק כו, וסי' תרצ"ו ס"ק מא), שקריאת היום חמורה יותר מקריאת הלילה, כיון שהיא מדברי קבלה וכדברי תורה דמיא, מה שאין כן קריאת הלילה שאינה אלא מדרבנן, וראה שם הנפק"מ בזה [אמנם, לקמן (ס"ק יד ו-טו)] לא חילק בזה בין הקריאה של יום לבין הקריאה של הלילה, ובטעם הדבר שעיקר הקריאה הוא ביום, כתבו התוס' (מגילה ד, א ד"ה חייב) והרא"ש (שם פ"א סי' ו) שעיקר פירוסם הגט הוא בקריאת היום, משום שאז הוא זמן משתה ושמחה ומתנות לאביונים, וכן מן הפסוק 'אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה ל' [שממנו למדו שחובה לקרותה ביום ובלילה], משמע שעיקר הקריאה היא ביום, אלא שאף שקורא ביום צריך לקרותה גם בלילה, וגם היום מוזכר בפסוק תחילה, וכן כתב הלבוש (ס"א).

(7) שכתב, שדוקא כשחל פורים באמצע השבוע שהציבור בתענית ימשיך הקורא השני ממקום שפסק הראשון, אבל כשחל פורים במוצאי שבת, אם רוב הציבור מסכימים שיתחיל מראש, טוב להתחיל מראש, כדי שלא תהיה נפשם ענומה בקריאה לחצאין, וכן אם קרא רק כמה פסוקים שאין כאן טירחא דציבורא, יחזור לראש.

[משנ"ב ס"ק ג]

וְאֶתְדִּי וְכוּל לְבָרְךָ⁽⁸⁾.

(8) אכן לענין קריאת התורה, כתב השו"ע לעיל (סי' קמ"א ס"ב) שהעולה לתורה צריך לקרוא עם הבעל קורא בלחש, כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה [ולא כמו באן שאחד קורא ואחר מברך], וביאר בביה"ל שם (ד"ה לבטלה) שדוקא לענין קריאת המגילה שכל אחד ואחד מהציבור מחוייב לקרוא ולברך על המגילה, בזה יכול האחד לברך אף שהשני קורא, כיון שמוציא ברכתו את כל הציבור [וגם את עצמו] ידי חובה בשמיעת המגילה מדין 'שומע כעונה', מה שאין כן לענין קריאת התורה שתקנת חכמים היא שרק הקורא בעצמו חייב בברכת התורה, ולא הציבור ששומע [שהרי כבר בירכו בשחרית ברכות התורה], ואם כן כשהעולה לתורה אינו קורא בעצמו אינו רשאי לברך, שהריהו כשאר הציבור ששומעים. וראה שם שהביא דעת הט"ז והפרי"ח שאין לחלק בזה בין קריאת התורה למגילה, וישב דעתם בדוחק.

[משנ"ב ס"ק ד]

לִינן שְׂכָבֵר וְכוּל הַשֵּׁם, שְׂאָמֵר אֲלֵהֵינוּ⁽⁹⁾.

(9) הקשה הדרכי משה (סי' נ"א אות א) מה שנהג ברכה זו מברכת המשך במילואים עמוד 130

מילואים הלכות מגלה סימן תרצ תרצא המשך מעמוד קודם

[משנ"ב ס"ק ח]
לענין תקף גויל¹².
12) ודין זה שיהיו האותיות מוקפות גויל, אינו אלא במגילה שכתובה בכתב אשורית, אבל הכתובה בכתב האומות, כתב בביה"ל לעיל (סי' תרצ) ודין זה שיהיו האותיות מוקפות גויל, שלא הצריכו זה אלא בכתב הקדוש.

10) ופירוש 'בדיעבד', כתב במשניב לקמן (סי' יד) דהיינו שכבר קרא את המגילה.
11) אמנם, לענין ברכה על מגילה שפרשיותיה פתוחות שחלק הפוסקים אם היא פסולה, כתב לקמן (סי' ט) שהפמי"ג הסתפק בזה, והלבושי שורר צידד שיכול לברך עליה, כי אף על מגילה פסולה יש דעת שיכול לברך עליה, ואם כן הוא בעין ספק ספקא.

הלכות מגלה סימן תרצב המשך מעמוד 316

נקראות ציבור לענין זה שחלוי בפרסומי ניסא, וכן כתב בשרת מנחא דרכותא (להגיר רפאל אלפסי, ח"ג סי' תרצ). מאידך, דעת הגר"ש אויערבך (הליכות שלמה תפלה פ"ג דבר הלכה אות ג) הגר"ש אלישיב והגר"צ קרליץ (בלילה ההוא עמ' 8) שאין מברכים במנין לנשים יורב את ריבנו גם כשיש עשר נשים.

[משנ"ב ס"ק ט]
אסור להם לשוב לכתחלה¹³ וכו', תפח אהר"י וכו', וקצתים אפילו לכתחלה מותר¹⁴ וכו', מפני תפח¹⁵ וכו', בין תפח לתחלת התפוח¹⁶.

13) הוסיף הרמ"א לעיל (סי' תרצ) שגורמים כמו שטח בינתיים, ובטעם הדבר ביאר במשניב שם (סי' כ), שכיון שבידך על המגילה התחיל במצוה, אין להפסיק בינתיים עד לאחר גמר כל המצוה.

14) וכן כתב לעיל (שם סי' מח), אכן כתב שב (סי' ה-יט) שזו דעת רוב הפוסקים, וראה להלן שבביה"ל שם (סי' ד"ה אין) הביא את דעת החולקים בזה.

ואף אם החסיר אות אחת, כתב בביה"ל לעיל (שם) כשם החיי אדם שיהזור ויקרא את המגילה (וראה להלן אם חתר ומברך).

ואם התיבה שהחסיר (בשמיעה או בקריאה) אינה משנה את משמעות הענין (כגון שלא שמע תיבות יבני הרמכים), כתב בביה"ל לעיל (שם) שלדעת הרי"א יוצא ידי חובה בדיעבד (ולדעתו לא יצא רק אם השמיט תיבות שמפסיד על ידן את הקריאה, כגון ימי הפורים האלה לא יעברו' השמיט תיבת 'לא', וכן 'ומתנות לאבותי' השמיט את המירב). ושאר הפוסקים חלקו עליו, ולדעתם גם אם התיבה שהשמיט אינה מפסידה את הקריאה, מימי לא יצא. וחרת וקורא בברכה. אכן החיי אדם חשב לדעתו, וכתב שאם חסיר תיבה שאינה מפסידה את הקריאה, חזר וקרא את המגילה בלי ברכה.

15) וכן אם דורש בענינו של יום באמצע קריאת המגילה, כתב בשע"י לעיל (סי' תרצ) שיק מ"ג שאפילו לכתחילה מותר לעשות כן, כדי לפרסם את הנס, וכן כתב בשע"י שם (סי' ט) שהלבוש היה אומר זשם רשעים ירקבו' כשהזכירו שם המן במגילה, ואינו נחשב הפסק משום שהוא מענינו של יום (אמנם מסקנתו היא ששוב שלא לומר זאת, משום שעלול על ידי כך להפסיד שמיעת כמה תיבות מהקריאה, וראה מה שהעיר על זה בשו"ת אגרות משה (א"ח ח"א סי' קצ"ב) הובא בדבריו שם (סי' מג).

16) אכן, בזמננו שאין אנו נוהגים לשאול בשלום בבית הכנסת בעת התפילה, כתב לעיל (סי' טו) שיק ב' לענין קריאת שמע שאסור לשאול מפני הכבוד אפילו בין הפרקים.

17) ולענין עניית 'ברוך הוא וברוך שמו' על ברכות המגילה, כתב לעיל (סי' קכד) שיק בא' שאין לענות כן, שהרי מתכוון לצאת ידי חובה בברכה ששומע מהמברך, ונחשב שאומר את הברכה כעצמו משום

'ברוך שאמר' ומברכת 'הטוב המטיב' שאומר בן 'ברוך אתה ה' אלדנו מלך העולם האלי וכו', וסיים שצ"ע ובשו"ת שואל ומשיב (מהדו"ת ח"ב סוף סי' עז) תירץ לענין 'ברוך שאמר', שהוצרכו להוסיף תיבת 'האלי', כדי להשלים למיין פ"ז תיבות שיש בו, כמובא במשניב לעיל (סי' נא) ס"ק א).

ומשניב ס"ק ו' בין הפרקים¹⁸.

10) ומה נקרא בין הפרקים בקריאת המגילה, ראה בשע"י (סי' יא). ואם לא בירך בין הפרקים, דעת הגר"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ג פמ"ג אות כז) שיכול לברך בשעה שהבעל קורא מנתין כשמוכים את המן (וראה בשע"י לעיל (סי' תרצ) ס"ק מג) שכתב שמוותר להפסיק בדיבור לכתחילה אפילו באמצע קריאת המגילה, אם הוא בענינו של יום.

[משנ"ב ס"ק ז' דקבר קמ' פיוטיים¹⁹].

11) ובזמננו שלא נוהגים לומר פיוטים, כתב בלוח אי' בשם האדרת שגם ביום יש לומר 'אשר הנא', וכן דעת הגר"ש אלישיב (ויקשו מפיהו עמ' קמו), אשרי האיש ח"ג פמ"ג אות כה). מאידך, דעת הגר"ח קניבסקי (אגרות הפורים עמ' כא) ח"ג (ה') שגם בזמננו אין לאומר ביום, כי מאחר שלא נהגו לאומר בזמננו, לא נשתנה המנהג.

[ביה"ל ד"ה אלא] אף כצבור²⁰].

12) ובטעם הדבר כתב הערוך השלחן (סי'ה), שמיין שאין הברכה שייכת למגילה, אלא היא ברכת הוראה משום פרסומי ניסא (וכמו שכתב השע"י ס"ק יב בדעת העיטור), לא נתקנה הברכה אלא בציבור שיש פרסום הנס ולא ביחיד.

וכתב במשניב לקמן (סי' תרצ) ס"ק יא) שצריכים כולם לשמוע מהבעל קורא את ברכת 'הרב את ריבנו', ויש מהמחברים שאומרים אז קדיש אחר סיום המגילה, ואינו נכון (וראה שו"ת צ"ח אליעזר (ח"א סי' מח) שיש מקומות שנהגו בהם שכל אחד מהציבור מברך לעצמו ברכת 'הרב את ריבנו', וכן נהגו בשיבת ראדן, וכן נהג הגר"מ פיינשטיין (הררי קדם ח"א סי' קצד אות ב), וכן הובא מנהג זה בא"א (בוטשאטש)).

ויחיד שקרא את המגילה ורצה לצרף עשרה שכבר יצאו ידי חובה כדי לברך 'הרב את ריבנו', דעת הגר"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ג פמ"ג אות כז) שאינו מעיל לעשות כן, וכן דעת הגר"ש אויערבך (הליכות שלמה פורים פ"ט סי' ט), והוסיף (ארחות הלכה ח"ג' 18) שאפילו אם שמעו את המגילה בעשרה ואחר מהעשרה כבר שמע את המגילה קודם לכן, לא יברכו.

והקורא את המגילה עבור עשר נשים ויותר, כתב בספר מקראי קודש (פורים סי' לה) שיתכן שמברך 'הרב את ריבנו', כי גם עשר נשים

